

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Gestió Cultural I
Codi	100652
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Segon
Horari	
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres (aula 111)
Llengües	català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	DIMITRIOS VLACHOPOULOS
Departament	PEDAGOGIA APLICADA
Universitat/Institució	UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Despatx	256
Telèfon (*)	+34 93 581 4077
e-mail	dimitrios.vlachopoulos@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	DIMITRIOS VLACHOPOULOS
Departament	PEDAGOGIA APLICADA
Universitat/Institució	UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Despatx	256
Telèfon (*)	+34 93 581 4077
e-mail	dimitrios.vlachopoulos@uab.cat
Horari de tutories	

3.- Prerequisits

És imprescindible un domini bàsic del català oral i escrit per tal de poder realitzar les activitats que es proposen. També es necessita connexió habitual a ordinador/Internet.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura "Gestió Cultural I" és una assignatura introductòria al món de la gestió cultural. Es basa en estudiar la funció de la gestió cultural en el marc de les organitzacions i institucions del sector cultural i les polítiques culturals, presentant les capacitats i habilitats que un gestor cultural ha d'adquirir i aquells conceptes clau per al seu exercici com a professional.

L'assignatura orienta l'estudi i la reflexió cap a les particularitats de la gestió de la cultura en relació amb la gestió en altres sectors de la vida social. Es presenta una aproximació a les tècniques i mitjans que utilitza la gestió cultural a través d'una presentació sobre les diferències en la seva aplicació i de les diferents realitats, contextos, continguts i organitzacions on s'exerceix la vida professional.

En aquest context, és evident que no es tracta d'una assignatura destinada a l'elaboració d'un projecte de gestió cultural, sinó a l'assimilació de les teories que fonamenten l'acció del gestor, així com de les bases conceptuals i tècniques d'aquesta professió.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

COMPETÈNCIES GENERALS

Competència	G1. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics; saber comunicar-se de manera efectiva en català, en castellà i en una tercera llengua. G3. Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.	6.- Continguts de l'assignatura
--------------------	--	--

Resultats d'aprenentatge

G 1.1. Descobrir les dimensions socials i cognitives de la llengua escrita.
G 1.3. Expressar-se adequadament i amb correcció tant oralment com per escrit.
G 1.4. Adquirir recursos per a comunicar-se de manera efectiva.
G3.4, G3.1. Mantenir una relació crítica i autònoma respecte als sabers, als valors i les institucions culturals públiques i privades.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competència	(T1) Adquirir habilitats en las relacions interpersonals (T2) Ser flexible i saber adaptar-se a noves situacions (T4) Fer servir el vocabulari i les eines bàsiques que permetin descriure i transmetre els coneixements adquirits mitjançant presentacions orals efectives i adaptades a l'audiència. (T8) Velar per la qualitat de la pròpia feina.
--------------------	--

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència	Intervenir críticament en la relació entre cultura i societat des del coneixement del potencial transformador de la cultura i de les produccions culturals. Desenvolupar projectes i resoldre els problemes pràctics de la producció, gestió i mediació cultural. Identificar i comprendre els diferents corrents i moviments artístics en el marc de les tradicions culturals. Contextualitzar en diferents camps de coneixement la producció intel·lectual pròpia, sia amb vocació acadèmica, artística o divulgativa. Analitzar i interpretar críticament les transformacions socioculturals històriques i actuals.
--------------------	---

Bloc 1: Iniciació a la gestió cultural

Es presenten els arguments per a la denominació de la gestió cultural com a camp professional i una anàlisi dels diferents perfils i competències d'aquest camp d'acord amb les característiques de cada projecte. Més detalladament, en aquest bloc es presenten els temes següents:

- Evolució i reflexió sobre la gestió cultural.
- Una aproximació al concepte de la gestió cultural.
- Competències del camp.
- Sectors, àmbits i camps d'actuació de la gestió cultural.

Bloc 2: Les organitzacions culturals

Es fa una introducció a la teoria de l'organització com a sector bàsic per situar la gestió cultural en marcs institucionals diversos. Es desenvolupen temes sobre l'especificitat de les organitzacions culturals en relació amb la gestió en organitzacions d'altres sectors. Més detalladament, en aquest bloc es desenvolupen els temes següents:

- Aproximació i evolució històrica de la teoria de l'organització.
- Introducció a la teoria de l'organització. Cap un concepte organitzatiu.
- Tipus d'organitzacions.
- Característiques específiques de les organitzacions culturals.

Bloc 3: Els equipaments culturals

Es presenta el concepte d'equipament en la vida social en general i es proposa una reflexió sobre els equipaments culturals. Es descriuen els diferents tipus d'equipaments culturals, les finalitats i els seus objectius. També s'informa sobre les diferències de funció entre ells, presentant l'heterogeneïtat dels espais on la gestió cultural ha d'actuar. Més concretament, en aquest bloc es desenvolupen els temes següents:

- El concepte d'equipament en general.
- Història i gènesi dels equipaments culturals.
- Funcions i especialitats dels equipaments culturals
- Tipus d'equipaments culturals.
- La cultura en altres equipaments.
- Gestió dels equipaments culturals

Bloc 4: Tècniques de la gestió cultural

En aquest bloc s'introdueixen algunes de les diferents tècniques que la gestió cultural ha anat adquirint en el seu procés d'adequació a la realitat cultural contemporània. Es proposa una reflexió general sobre elles i una primera aproximació a un procés més detallat que es desenvoluparà en altres assignatures més específiques de la menció en gestió cultural. Més concretament, en aquest bloc es desenvolupen els temes següents:

- Estratègies generals de la gestió cultural
- Gestió de recursos humans
- Gestió econòmica.
- Planificació de projectes.
- Cartografia cultural.
- Planificació estratègica.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

La metodologia d'aquesta assignatura s'estructura en relació amb dues orientacions d'aprenentatge generals: d'una banda els estudiants hauran d'adquirir els conceptes bàsics i fonamentals que conformen l'ampli espectre de la gestió cultural i d'altra banda aprendre a utilitzar adequadament aquests conceptes i saber incorporar-los

en reflexions, idees, arguments, opinions i descripcions que l'estudiant anirà formulant al llarg de l'assignatura.

Aquestes orientacions transcorreran paral·lelament durant el semestre, és a dir, al mateix temps que l'estudiant va familiaritzant-se amb els conceptes i fonaments descrits, anirà trobant-se en la necessitat d'integrar-los de manera coherent en les diferents activitats i exercicis proposats durant el procés d'aprenentatge.

És important el treball personal per situar aquests coneixements en relació amb l'experiència professional, pràctica cultural, participació en la vida cultural, etc de cada estudiant. Aquesta característica té un major sentit en aquest camp ja que poden coincidir a l'aula estudiants amb experiència en la gestió cultural i altres sense experiència.

TIPUS D'ACTIVITAT

Dirigides

DEBAT en línia: En aquest espai, els estudiants poden expressar opinions, idees o reflexions vinculades a un tema específic suscitat pel professor, per tant els missatges que hi dipositi corresponen a una activitat o exercici en concret, una pràctica d'avaluació continuada. Es tracta d'un fòrum obert, però pautat pel professor i és el lloc idoni per posar en pràctica els conceptes que es van adquirint. D'aquesta manera, el fòrum ajudarà els estudiants a comprovar si la integració dels coneixements adquirits és correcta o no i, per tant, si necessita aprofundir més sobre un tema o repassar millor un bloc de l'assignatura. Està previst obrir dos debats en aquesta assignatura (bloc 2 i debat de conclusió).

2 exàmens parcials per comprovar l'assoliment dels continguts tractats a classe.

Supervisades

UN TREBALL curt de recerca relacionat amb les continguts del bloc 4. Més concretament es proposa un treball, de 10 pàgines aproximadament, sobre els aspectes més importants dels equipaments culturals.

ASSAIG PERSONAL I REFLEXIU: Després de la lectura dels materials d'aprenentatge, es proposa un assaig personal i reflexiu de 3-5 pàgines sobre un aspecte de les característiques de les organitzacions culturals i també un segon assaig sobre un dels elements clau de la gestió cultural des del punt de vista de les tècniques de la gestió.

Autònomes

ACTIVITATS DE TELETREBALL relacionades amb l'anàlisi d'un article del camp de la gestió cultural. El professor penjarà l'article al campus virtual i els estudiants han d'enviar la seva anàlisi per email en 24 hores. L'objectiu d'aquesta activitat és aprendre a treballar amb terminis temporals estrictes utilitzant les tecnologies de la informació i de comunicació. Està previst organitzar dues activitats d'aquesta categoria.

8.- Avaluació

Aquesta assignatura només es pot aprovar a partir de l'avaluació continuada. La qualificació final de l'assignatura serà la nota mitjana de les activitats d'avaluació continuada.

L'assistència ($\geq 80\%$) és obligatòria per a aprovar l'assignatura.

L'avaluació continuada es realitza a partir de sis elements. Cada element contribueix amb un percentatge a la

nota final. Les propostes concretes de cada una de les avaluacions s'aniran indicant pel professor.

Una primera distribució de les activitats d'avaluació es presenta a continuació:

- 1) **Debat sobre el bloc 2: 5%**
- 2) **Assaig personal i reflexiu sobre el bloc 3: 20%**
- 3) **Treball sobre el bloc 4 de l'assignatura: 20%**
- 4) **Examen parcial 1: 25%**
- 5) **Examen parcial 2: 25%**
- 6) **Participació a les activitats de la classe: 5%**

El nombre elevat d'estudiants i d'activitats d'avaluació converteixen el compliment dels terminis i la connexió al campus virtual una obligació pel professor i pels estudiants

9- Bibliografia i enllaços web

Bastons, M, Panosa, M. Isabel y Peig, Concha. **Perfils professionals de la gestió cultural**. Institut Català de Noves Professions: Departament d'Ensenyament, Barcelona, 2000.

Bonet, L., Castañer, X. y Font, J. (ed.). **Gestión de proyectos culturales: análisis de casos**. Ed. Ariel, Barcelona, 2001.

Borja, J. y Castell, M. **Local y global: la gestión de las ciudades en la era de la información**. 1997.

Brugué, Q. y Goma, R. **Gobiernos locales y políticas públicas. Bienestar social, promoción económica y territorio**. Ed. Ariel, Barcelona, 1998.

Carrillo, Jesús. "Las nuevas fábricas de la cultura: los lugares de la creación y la producción cultural en la España contemporánea".

http://www.ypsite.net/recursos/biblioteca/documentos/Jesus_Carrillo_nuevas_fabricas_de_la_cultura.pdf

Carrillo, Jesús. "Reflexiones y propuestas sobre los nuevos centros de creación contemporánea".

Chong, Derrick. **Arts management**. London; New York: Routledge, 2002.

Faivre Darcier, B. **Estrategias para una nueva gestión cultural**. 1999.

García Canclini, N.; Ottone, E. y Batista, M. **La Economía de la Cultura Iberoamericana**. Edit. CEDEAL y OEI, España, 1997.

García Canclini, Néstor. **Políticas culturales en América Latina**. Ed. Grijalbo, México, D.F., 1987.

Hughes, O. E. **Public Management and Administration**. The MacMillan Press, Londres, 1994.

Jolly, Jean-Francois. "Lo público y lo local: gobernanza y políticas públicas".

<http://www.grupochorlavi.org/gobernanzaambiental/Documentos/Lopublicoylocal.pdf>

Martinell, Alfons. "Los agentes culturales ante los nuevos retos de la gestión cultural." **Revista Iberoamericana de Educación**. No.20, May.-ago., 1999.

Martinell, Alfons. Cooperación cultural internacional y globalización. En: Cooperación cultural Euroamericana, I Campus Euroamericano de Cooperación Cultural. Barcelona, España, 15 al 18 de octubre de 2000.

Martinell, Alfons. "Nuevas competencias en la formación de gestores culturales ante el reto de la internacionalización". *Pensar Iberoamérica, Revista de Cultura*, núm. 2, octubre de 2002 - enero 2003.

Menéndez, C. y Farfán M. (eds.). **El Gestor Cultural: Agente de cambio social**. Ministerio de Educación y Cultura de Ecuador. Subsecretaría de Cultura, SECAB y OEL., Colombia, 1995.

Menéndez, C. y Guédez, V. (eds.). **La formación en Gestión Cultural**. Ed. SECAB y COLCULTURA, Colombia, 1994.

Ongay, Luis Arturo. "Políticas público-culturales, agentes sociales y cultura pública en Baja California". En **Gobierno y políticas públicas en Baja California**. UABC, Baja California, 2006.

Ramos, Hidalgo y Ponce, Gabino (Eds.). **Cambio social y gestión cultural**. Museo Universidad de Alicante: Universidad de Alicante, 2001.

Roselló i Cerezuela, David. **Diseño y evaluación de proyectos culturales**. Ed. Ariel, Barcelona, 2005.

Vives, Pedro A. **Glosario crítico de gestión cultural**. Ed. Comares, Granada, 2007.

VV.AA. **El gestor cultural i les cultures perifèriques: els àmbits públic i privat en la gestió cultural: jornades de reflexió**. Direcció General de Cultura, Palma de Mallorca, 2003.

VV.AA. **Inventario: [No.11] Un centro de recursos a debate**. AVAM, Madrid, 2005.

RECURSOS ONLINE

<http://www.gestioncultural.org/gc/agc/articulos.jsp>

http://www.wikanda.es/wiki/Gestión_Cultural

<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001386/138686s.pdf>

<http://administracionf.uniandes.edu.co/ieso/makruma17.PDF>

<http://www.agetec.org/ageteca/>

<http://neumann.hec.ca/iccpr/program.html>

http://ibergec.cnart.mx/aula_virtual/unidades/contenidos/unidad_cuatro/documento/bibliografia.html

http://criticalpracticechelsea.org/wiki/index.php/Draft_budget_guidelines

<http://www.openorganizations.org>

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE